

Kvartalsrapport nr 3 2013

Innovation och näringslivsutveckling

Omvärldsrapport på uppdrag av Näringsdepartementet

Dnr 2013/125

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon 010 447 44 00
Telefax 010 447 44 01
E-post info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta Sigrid Hedin
Telefon 010 447 44 82
E-post sigrid.hedin@tillvaxtanalys.se

Förord

Tillväxtanalys fick i januari 2011 ett stående uppdrag från Näringsdepartementet att kvartalsvis leverera korta omvärldsrapporter där händelser, trender och utvecklingsmönster på och i strategiska marknader och länder lyfts fram i översiktlig form inom följande områden:

- Energi och hållbar utveckling
- Infrastruktur och transporter
- Innovation och näringslivsutveckling
- IKT
- Livsvetenskaper och sjuk/hälsovård
- Forsknings- innovations- och utbildningspolitik

Underlaget är framtaget av Tillväxtanalys kontor i USA, Kina, Indien, Japan, Brasilien, och Stockholm.

Varje område finns som egen rapport, och sen finns det även en sammansatt rapport sorterad geografiskt. Båda varianterna finns att ladda ner på www.tillvaxtanalys.se/globalutblick.

Tveka inte att kontakta oss om ni har eventuella frågor eller önskar ytterligare information kring någon specifik artikel.

Stockholm 2013-10-28

Enrico Deiaci, Avdelningschef Innovation och globala mötesplatser

Innehåll

Hänt i världen: Innovation och näringslivsutveckling	7
USA	9
Åtgärder för att begränsa patenttroll?	9
Fortsatta förhandlingar gällande frihandelsavtalet mellan USA och EU.....	10
Behövs satsningar på STEM-arbetskraft i USA?	11
Fortsatt svagt arbetskraftsdeltagande i USA.....	13
Kina	15
Internationellt samarbete på patentområdet	15
Motgångar inom flygindustrin	16
Indien	17
Immateriella rättigheter får ökad uppmärksamhet.....	17
Åtgärder för att främja inhemsk elektronik tillverkning.....	18
Japan	20
Var finns entreprenörerna i Japan?.....	20
Jämställdhet på agendan – för tillväxtens skull.....	21
Syd Korea	23
Avreglering för tillväxt i småföretag – fler lagar ges ”bäst- före-datum”	23
Satsningar ska stärka Sydkoreas innovationsförmåga – tekniköverföring och mentorprogram till småföretagen	23
Danmark	24
Danmark – konferens om immaterialrätt i Kina	24
Tyskland	25
Singapore och Tyskland skriver viljeförklaring om immaterialrättssamarbete	25
Frankrike	26
Förstärkt skydd av immaterialrätt vid export	26
Storbritannien	27
Police Intellectual Property Crime Unit gör sitt första tillslag	27

Hänt i världen: Innovation och näringslivsutveckling

Ansvarig för ”Hänt i världen” är Sigrid Hedin vid Tillväxtanalys i Stockholm. I detta avsnitt sammanfattas några observationer från det gångna kvartalet särskilt inom det immaterialrättsliga området. Tveka inte att kontakta oss om ni har eventuella frågor eller önskar ytterligare information kring någon specifik artikel.

Internationell samverkan inom immaterialrätt

Internationaliseringen av företag medför att internationell samverkan inom det immaterialrättsliga området får en allt större betydelse. Bland annat rapporteras att **Danmark** har genomfört en konferens om immaterialrätt i samverkan med Kina för att belysa frågor i relation till danska företagsetableringar i Kina.

Även från **Frankrike** kommer exempel på utökade satsningar för att möjliggöra internationella etableringar av franska företag. Nationella institutet för industriell äganderätt (INPI) och den Franska byrån för internationell affärsutveckling (UBIFRANCE) genomför bland annat ett gemensamt handlingsprogram för att främja små och medelstora företags immaterialrättsliga skydd i samband med internationalisering.

Vidare har **Tyskland** och Singapore skrivit under en viljeförklaring om immaterialrättsligt samarbete. Exempelvis kommer ett pilotprogram för *Patent Prosecution Highway* (PPH) att utvecklas och länderna kommer även samarbeta genom expertkonsultationer och komparativa studier rörande patentförfaranden samt vidareutbildning av anställda för att förbättra patentprocessen och möjligheterna för företag att skydda innovationer.

Exempel på ökat internationellt samarbete inom patentområdet kommer också från **Kina**, vars *State Intellectual Property Office of the P.R.C.* (SIPO) har slutit ett avtal med Europeiska patentkontoret (EPO) med syfte att öka samarbetet inom patentklassificering. Avtalet innebär att SIPO från januari 2014 kommer att dela in uppfinningspatent inom några utvalda teknikområden i enlighet med *Cooperative Patent Classification* (CPC)¹. Avtalet innehåller också samverkan kring utbildning.

I **Indien** pågår statliga program, exempelvis Indiens *National Manufacturing Competitiveness Programme*, som uppmärksammar betydelsen av immateriella rättigheter för kommersiell verksamhet. Noteras kan också att alltfler entreprenörer har börjat registrera sina immateriella rättigheter. Även industrisammanslutningar anordnar workshops om den kommersiella vikten av patent samt risken att företag drabbas av patentintrång om de inte skyddar sina immateriella tillgångar. Som ett led i ökad företagsinternationalisering framförs också önskemål om ekonomiskt stöd till indiska företag för att ansöka om patent utomlands från branschintressen.

I **USA** förs en diskussion om att begränsa ”patenttroll”, mer formellt *patent asserting entities* (PAE). Detta är en benämning på företag som köper upp patent utan någon direkt avsikt att producera de patenterade produkterna, men i hopp om att kunna stämma andra företag för intrång. Bland annat har en utredning tillsatts för att se hur omfattande problematiken är. Vidare diskuteras ändringar beträffande rättsförfarande och betalning av rättegångskostnader för att stävja utvecklingen. Det finns också en internationell dimension då anklagelser förs fram att statligt ägda eller statligt understödda PAE i andra länder försöker

¹ CPC är det mest utförliga systemet för patenthandläggning. Det är resultatet av ett harmoniseringsarbete mellan det Europeiska Patentkontoret och dess amerikanska motsvarighet.

gynna inhemska företag genom att stämma innovatörer från andra länder för patentintrång. Frågan kan därmed komma att ingå i handelsavtal framöver.

Ökade satsningar på att hantera lagöverträdelser i samband med immaterialrätt kan också noteras. Från **Storbritannien** rapporteras om inrättandet av en *Police Intellectual Property Crime Unit* som har genomfört sitt första tillslag mot privatkopierade DVD-filmer.

Övriga frågor

Förhandlingar av frihandelsavtalet mellan **USA** och **EU** bromsades upp något under hösten i och med budgetförhandlingarna i USA. Avtalet har bland annat som mål att stimulera utveckling av gemensamma standarder och tillvägagångssätt vid godkännanden av handelsvaror. Stora förhoppningar finns att reduktion av dagens byråkratiska- och regleringsskillnader ska bidra till en handelsökning.

Beträffande ramvillkor för företag signalerar **Sydkorea** en rad reformer som innebär regeländringar kring investeringar gjorda av små och medelstora företag. Exempelvis handlar det om att avskaffa lagar av betydelse för företagsinvesteringar med syfte att stimulera tillväxt i småföretag. Satsningar på små och medelstora företag görs också genom att landets styrning av statligt finansierad forskning och utveckling kommer att revideras. Bland annat kommer mer finansiering allokeras till teknologiöverföring och kommersialiseringsprocesser. Även ett mentorprogram med målgruppen små och medelstora företag kommer att genomföras.

I **Japan** innehåller regeringens tillväxtstrategi till stora delar satsningar på innovationscentrum, regional utveckling och kluster samt insatser för att öka mångfald och utbyte mellan aktörer för att stimulera entreprenörskap, såsom ökad kommersialisering av akademisk forskning. Även privata initiativ i form av inkubatorer förekommer, bland annat ges ett exempel i rapporten på en inkubator som leds av en framgångsrik entreprenör.

Även sysselsättning är en fråga som belyses i rapporten. Från **USA** ifrågasätts nu om det verkligen behövs satsningar på att locka arbetskraft inom naturvetenskap, teknik och matematik till USA. Dessutom rapporteras om ett allmänt minskande arbetskraftsdeltagande. Beträffande sysselsättning har jämställdhet kommit upp på agendan i **Japan** med syfte att möjliggöra ett ökat arbetskraftsdeltagande för kvinnor med det överordnade målet att bidra till ökad tillväxt.

USA

Åtgärder för att begränsa patenntroll?

I USA aktualiseras nu flera möjliga begränsningar av patenntrolls verksamhet. "Patenttroll" är nedvärderande benämning för vissa företag (eller individer) som legalt upprätthåller de patenträttigheter som de innehar, men anses göra det på ett omotiverat aggressivt eller opportunistiskt sätt. I en annan terminologi kallas de 'patent asserting entities' (PAEs), det vill säga organisationer som försöker skydda de patentmässiga rättigheter de legalt besitter genom stämningar. Ofta försöker inte patenttrollen producera eller marknadsföra de produkter de innehar patenträttigheter för, de är "non-practicing entities". Enligt kritiker är företagsidén istället att köpa upp patent, eller mattor av patent, utan avsikt att producera de patenterade produkterna, men i hopp om att kunna stämma andra (producerande) företag för potentiella intrång på de patenterade rättigheterna, och eventuellt inkräva licensintäkter från dessa företag. Kritiken mot PAEs går därför ofta ut på att de genom hot om stämningar för patentöverträdelser får motparten att frukta höga rättegångskostnader, varför motparten istället går med på kostsamma förlikningar med PAEs, eller går med på att betala licenser till PAEs. Därmed skapas en hämmande kostnad för de producerande företag som försöker driva produktutvecklingen framåt, medan de icke-innovativa och icke-producerande patenttrollen får intäkter. Av kritiker anses detta hämmande för innovationer.

I USA har nu *Federal Trade Commission* (FTC) angivit att den ska inleda en utredning kring hur patenntrollsbranschen fungerar. En anledning kan vara att PAEs nu (av Vita huset) uppskattas stå för runt 60 procent av alla stämningar för patentintrång i USA, vilket är en markant ökning jämfört med cirka 19 procent år 2006. I utredningen ska FTC inkräva skriftliga redogörelser från cirka 25 större företag som är aktiva i PAE-branschen för att söka information för att bättre förstå aktiviteten. FTC ska eventuellt även söka information från ytterligare cirka 15 företag som inte är *non-practicing entities*, men som ändå anses försvara omfattande portföljer av patent. I förlängningen kan utredningen leda till reglering av PAE-branschens aktiviteter.

I en parallell utveckling ska USA:s högsta domstol pröva två fall rörande rättegångskostnader i patenntvister som innefattar PAEs av ovanstående slag. En viktig faktor i sammanhanget är att kostnaderna för att hantera stämningsansökningarna ofta kan vara höga för de producerande företagen som PAEs anklagar för patentintrång. De icke-producerande PAEs kan däremot inte inkräkta på någon annans patenterade rättigheter, varför det ofta är jämförelsevis billigt att i domstolsprocesser för dem att skydda sig själva från eventuella anklagelser om patentintrång. Grunden för nuvarande praxis kring patentlagstiftningen är att den förlorande parten i ett patentintrångsmål kan tvingas att betala böter för själva patentintrånget, däremot tvingas inte den förlorande parten att betala den vinnande partens rättegångskostnader, utom i "exceptionella omständigheter" då den klagandes anspråk bedöms vara objektivt grundlösa och att det föreligger uppenbart "bad faith" från den klagandes sida. Enkelt uttryckt ska Högsta Domstolen pröva om man bör lätta bevisbördan så att det är lättare att döma att patenttrollen ifråga ska betala rättegångskostnaderna. Eftersom rättegångskostnaderna är höga och det som kanske driver själva stämningsaktiviteten skulle detta i så fall öka riskerna för patenttrollen att medverka i tveksamma stämningar, och allmänt dämpa deras försök att hämma andras produktutveckling.

Vissa kommentatorer menar att ovanstående utvecklingar speglar en negativ inställning till PAEs från president Obama och domare som han har utnämnt. Samtidigt beklagar sig vissa

amerikanska kommentatorer över att andra stater ska ha statligt ägda eller statligt understödda PAEs som gynnar den egna nationen genom att stämna innovatörer från andra länder för patentintrång. Franska *Brevets*, koreanska *Intellectual Discovery*, och japanska *Innovation Network Corp* anges som exempel på sådana statliga PAEs som anses agera protektionistiskt för att skydda det egna landets innovatörer från konkurrens från andra länders innovatörer. Fortsätter ovanstående trend mot PAEs inom USA är det i förlängningen möjligt att USA även kommer vilja agera mot andra länders statliga PAEs då handelsavtal förhandlas.

Fortsatta förhandlingar gällande frihandelsavtalet mellan USA och EU

I juli började förhandlingarna mellan USA och Europeiska Unionen med ambition att skapa det transatlantiska frihandelsavtalet *Transatlantic Trade and Investment Partnership* (TTIP). Förhandlingarna syftar till att uppnå åtgärder som kan förstärka import- och exportflöden och därigenom öka handeln och investeringarna mellan USA och EU. Marknaderna representerar tillsammans en tredjedel av världshandeln och TTIP syftar till att reducera de handelshinder som idag existerar. Av den totala exporten från USA är EU den största marknaden och med TTIP kan relationen fördjupas och därmed uppnå sin fulla potential. Reduktionen av existerande handelshinder förväntas gynna företag som agerar på båda marknaderna. Förutom att reducera tullavgifter syftar partnerskapet till att minska de icke-tariffära handelshinder som finns som del av olika offentliga regleringar, samt stimulera utveckling av gemensamma standarder och tillvägagångssätt vid godkännanden av handelsvaror². Vid President Obamas besök i Sverige i slutet av augusti stod frågan om TTIP högt på dagordningen och presidentens ambition är att få igång en djupare förhandling så snart som möjligt.

Första omgångens förhandlingar fokuserade mestadels på förberedande arbete och planering av vilka fokusområden som bör förhandlas. Andra omgångens förhandlingar som skulle ha genomförts under oktobermånad i Bryssel, blev inställda på grund av den federala nedstängningen som pågick i Washington DC. Inför den andra förhandlingsomgången var syftet att komma överens om avtal som berör samarbete och samstämmighet av regleringar inom sektorer som bilar, kemikalier, läkemedel och medicinsk utrustning³. Den tredje delen av förhandlingarna är planerad att äga rum i mitten av december 2013.

Ur rapporten *TTIP and the Fifty States: Jobs and Growth from Coast to Coast*⁴ presenteras hur samtliga av USA:s delstater kan gynnas av ett TTIP-avtal framförallt i termer av ökad jobbtillväxt. Amerikanska hushåll estimeras kunna tjäna cirka 5 000 SEK (\$865 USD) årligen då TTIP börjar gälla. Den transatlantiska ekonomin sysselsätter redan idag 13 miljoner människor. Enligt rapporten kommer det skapas mer än 740 000 nya jobb i USA. Nya arbetstillfällen i absoluta nummer kommer framförallt att skapas i stater med stora ekonomier och högt antal invånare där Kalifornien, Texas, New York och Florida är de fyra i topp.

Med en TTIP-överenskommelse uppskattas exporten i delstaterna öka med 33 procent. Motorfordon kan bli en av exportens vinnare där många sydstater förväntas få ökad tillväxt. Även delstaten Michigan, som traditionellt sett är navet för amerikansk bilindustri,

² http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/#what_is_ttip

³ <http://www.marjetjeschaake.eu/2013/09/new-ttip-faq-the-negotiation-phase-events-updates-key-positions-and-docs/>

⁴ http://www.atlanticcouncil.org/images/publications/TTIP_and_the_50_States_WEB.pdf

förväntas öka sin bilexport till EU med 95 procent enligt rapporten. Stater som South Carolina och Alabama kan också se en signifikant ökning på 187 respektive 138 procent. Kemikalier, metaller och metallprodukter är också stora produktkategorier som förväntas öka då TTIP börjar gälla. Pennsylvania, som är framgångsrik inom export av kemiska produkter, förväntas att se en ökning av exporten på 34 procent.

Bortsett från de rent ekonomiska aspekterna av en överenskommelse hoppas man att partnerskapet kommer att sätta standarden även för andra globala marknader där ett frihandelsavtal förväntas innebära att andra länder följer efter.

Stommen inom TTIP-förhandlingarna handlar om regleringar. Vinsterna vid en större samhörighet gällande regleringar är betydande för ett framgångsrikt TTIP. En reduktion av de byråkratiska- och regleringsskillnader som idag finns förväntas innebära en handelsökning med 80 procent⁵. Detta är betydligt mer än som kan vinnas genom direkta tull-elimineringar. Det kan dock visa sig vara svårt att avskaffa regleringar som ofta är landspecifika och viktiga ur inhemsk synpunkt och det är här som svårigheterna i förhandlingarna förväntas uppstå. USA och EU har stora skillnader där divergerade åsikter kan spela stor roll gällande olika tillverkningsmetoder, bland annat inom livsmedelsindustrin. Skillnader finns också inom riskhantering där EU föredrar en mer försiktig inställning medan USA tenderar att vara mer benägen att stötta forskningsbaserade och kostnadseffektiva lösningar inom industrin⁶. Första steget verkar vara att hitta en universal syn på de regleringar som påverkar livsmedelsindustrin för att säkra hög konsumentssäkerhet och välfärd. En diskussion gällande omfånget av regleringar för finansmarknaden har också förts, till exempel hur regleringsskillnader påverkar konkurrensen för inhemska företag på finansmarknaden.

Då TTIP-förhandlingarna ännu befinner sig i inledningsfasen och specifika förhandlingsområden inte är helt fastställda uttrycks det önskemål från olika håll inför nästa förhandlingsomgång. För att stimulera innovation och tillväxt finns tydliga önskningar från till exempel rapporten *How to Craft an Innovation Maximizing T-TIP Agreement*⁷ där önskemål om förhandlingspunkter föreslås fokusera kring olika mekanismer för att stimulera innovationstillväxt. Tre nyckelfaktorer bedöms vara att framförallt öppna för större spelrum med den globala handeln, minska den icke-marknadsbaserade konkurrensen och se till att det finns ett starkt skydd för immateriella rättigheter. Förslagen inkluderar att eliminera tullen helt på högteknologiska produkter, stärka den digitala handeln, minska hindren för utländska investeringar och öppna för gränsöverskridande finansiering av forskning och utveckling.

Behövs satsningar på STEM-arbetskraft i USA?

Det senaste halvåret har det i USA ägt rum vissa debatter om huruvida det behövs särskilda satsningar på att höja tillgången på kompetent arbetskraft inom naturvetenskap, teknik och matematik – de så kallade STEM⁸-ämnena.

President Obama har tagit ställning ganska entydigt, i till exempel valrörelsen inför presidentvalet 2012 hävdade han upprepade gånger att det var viktigt med stora offentliga satsningar för att främja utbildningen inom STEM-ämnena och därigenom skapa en högkompetent amerikansk arbetstagarkår som kan bidra till innovation i framtiden. Samma priori-

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150737.pdf

⁶ <http://www.fas.org/sgp/crs/row/R43158.pdf>

⁷ <http://www.itif.org/publications/how-craft-innovation-maximizing-t-tip-agreement>

⁸ *Science, technology, engineering & mathematics.*

tering återkommer i Obamas forskningsprioriteringar för budgetåret 2015 (se forskningspolitiska sektionen kvartalsrapport 3 2013). Inte heller Republikanerna har avvisat detta. Likaså har det förekommit förslag om att införa ökade möjligheter att bevilja arbetsvisum till USA för personer som har god kompetens inom STEM-områdena, dessa förslag har dock inte vunnit laga kraft hittills.

Under försommaren publicerade forskarna Salzmans, Kuehn och Lowell dock en uppmärksam rapport som ifrågasatte om det finns något verkligt behov av selektiva satsningar på just STEM-arbetskraft, och särskilt om det finns ett behov av arbetskraftsinvandring inom denna sektor.⁹ I rapporten framfördes flera olika argument som indikerade att det inte finns ett särskilt behov av att göra särskilda satsningar på att säkra STEM-arbetskraft. I den efterföljande debatten har dock flera av argumenten ifrågasatts av andra parter.

För det första hävdar Salzmans, Kuehn och Lowell att det sannolikt *de facto* finns ett överskott på arbetskraft inom STEM-ämnena, inte ett underskott som behöver avhjälpas. Av de som tar gymnasieexamen ("high school") är det cirka 4 procent som skaffar sig en STEM-utbildning på universitetsnivå, men det är endast cirka 2,5 procent som faktiskt arbetar inom STEM-yrken efter universitetsperioden. Baserat på statistik från *National Centre for Education Statistics* visar de bland annat också att ett år efter examen har endast cirka 54 procent av de som genomgått en ingenjörutbildning börjat arbeta inom ingenjöryrken, och endast cirka 64 procent av dem har börjat arbeta inom något STEM-yrke överhuvudtaget. Likaså visar Salzmans *et al* att av de som genomgått IT-utbildningar är det endast cirka 64 procent som arbetar inom IT-yrken och 68 procent som överhuvudtaget arbetar inom STEM-yrken. Viktiga anledningar till att enskilda studenter inte tagit arbeten inom STEM-yrken har varit antingen avsaknad av arbetstillfällen, eller att arbetena som funnits har erbjudit för dåliga löner eller anställningsförhållanden. Rapportförfattarnas slutsats är att det utexamineras fler STEM-studenter än vad arbetsmarknaden sysselsätter, därför behövs inte särskilda insatser för att öka utbudet av STEM-arbetskraft. Andra debattörer har argumenterat mot att arbetsmarknadens upptagningsförmåga för STEM-studenter trots allt är bättre än upptagningsförmågan för icke-STEM-studenter. Oavsett vad som händer med andra yrkesgrupper förefaller dock Salzman *et al* ha en poäng i att det är oklart om det behövs särskilda insatser för att säkra tillgången på STEM-arbetskraft, om det redan finns ett överskott av sådan arbetskraft.

För det andra hävdar Salzmans *et al* att inom viktiga IT-yrken (semiconductors, software publishing, computer programming och computer system design) har de genomsnittliga lönerna i stort sett inte ökat under perioden 1994-2010. Detta indikerar enligt författarna att det inte skulle finnas något underskott av tillgänglig arbetskraft. Salzmans *et al* argumenterar att om det fanns ett reellt marknadsbehov skulle efterfrågan driva upp priserna/lönerna och därmed locka mer arbetskraft till marknaden ifråga. På denna punkt har dock till exempel Atkinson och Stewart argumenterat att Salzmans *et al* selektivt återgivit utvecklingen endast för vissa IT-yrken, och ser man på vissa andra IT-yrken så finns tydligare tendenser till löneökningar. Atkinson *et al* estimerar att cirka 63 procent av IT-arbetskraften upplevt snabbare löneökningar än det amerikanska genomsnittet sedan 2003, medan endast cirka 37 procent skulle ha upplevt långsammare löneökningar än det ameri-

⁹ <http://www.epi.org/publication/bp359-guestworkers-high-skill-labor-market-analysis/>, Rapporten publicerades av den vänsterinriktade tankesmedjan Economic Policy Institute. Författarna är forskare vid Rutgers University, Georgetown University och American University.

kanska genomsnittet.¹⁰ Detta skulle kunna indikera att det finns en efterfrågan på IT-arbetskraft som driver upp lönenivåerna.

Ingen av parterna verkar dock ha argumenterat för att det finns ett överskott eller underskott av arbetskraft i en strikt ekonomisk mening, det vill säga de har inte argumenterat att givet en särskild pris/lönenivå så skulle det finnas ett över- eller underskottsutbud av arbetskraft på arbetsmarknaden.

Atkinssons och Stewarts argument indikerar att det delvis är svårt att generalisera slutsatserna utanför rätt snävt definierade yrkesgrupper. Samtidigt argumenterar Salzmans *et al* att så länge det inte finns omfattande marknadsstelheter som hindrar prisbildningen, och det inte föreligger underskott i antalet tillgänglig arbetskraft i absoluta tal, så är det oklart varför det på ekonomiska grunder skulle behövas särskilda offentliga ingripanden för att omallokera resurser just till STEM-sektorn framför andra branscher i ekonomin.

Fortsatt svagt arbetskraftsdeltagande i USA

US Bureau of Labour Statistics har publicerat officiella arbetslöshetsuppgifter för USA. I september 2013 hade arbetslösheten fallit till 7,2 procent. Detta är något lägre än jämförbara siffror för Sverige, men anses i USA vara en problematiskt hög nivå, eftersom USA historiskt sett har haft lägre jämviktsarbetslöshet än Europa. Nivån på 7,2 procent innebär dock att arbetslösheten har fallit betydligt från den högsta nivån som uppnåddes under krisen – tio procent i oktober 2009. Nu har arbetslösheten återgått till samma nivå som den hade december 2008, men den behöver fortfarande falla betydligt mer för att återgå till de fyra och en halv procent som var den normala nivån i mitten av 2007, innan finanskrisen bröt ut. Många bedömare kritiserar därför Obamas presidentperiod för att återhämtningen på arbetsmarknaden har varit svag.

Bilden blir mindre positiv om man beaktar det underliggande arbetskraftsdeltagandet. Detta har fallit med cirka tre procentenheter, från 66 procent 2008 till cirka 63,2 procent augusti 2013. Det innebär konkret att nästan hela den treprocentiga minskningen av arbetslösheten motsvaras av en treprocentig minskning av arbetskraftsdeltagandet. Att arbetslösheten förefaller sjunka i den offentliga statistiken förklaras sannolikt mest av att ett stort antal personer lämnat arbetskåren och inte längre aktivt söker jobb, varför de faller utanför statistiken för arbetssökande arbetslösa. Nettosituationen har inte väsentligt förbättrats. Nya jobb har visserligen skapats i perioden, men inte fler jobb än vad som ungefär behövs för att motsvara befolkningstillväxten. Det finns vissa indikationer på att det framförallt är kvinnor som valt att gå ur den aktiva arbetskraftskåren.

Under cirka 30 år sedan 1980 upprätthöll USA ett antingen ökande eller ett stabilt arbetskraftsdeltagande runt 66–67 procent. Om nuvarande nedgång skulle visa sig vara ett långsiktigt fenomen som inte bara är konjunkturdrivet så kan det på allvar hämma den amerikanska tillväxtpotentialen eftersom väsentlig mindre kvantiteter av produktionsfaktorn arbetskraft tillförs ekonomi.

Den starkaste drivkraften för det minskade arbetskraftsdeltagandet är sannolikt svag efterfrågan på arbetsmarknaden. Under sommaren har dock också en nyutkommen rapport med titeln *The Work vs. Welfare Trade Off 2013*, (av Tanner och Hughes), skapat viss debatt om vilka bidragsnivåer arbetslösa kan åtnjuta och hur de jämför sig med de arbets-

¹⁰ <http://www.itif.org/publications/real-story-guestworkers-high-skill-us-labor-market>

inkomster de alternativt kan tjäna om de deltar aktivt i arbetsmarknaden.¹¹ I rapporten konstateras att det i USA finns minst 126 olika offentliga program tillgängliga med stöd för arbetslösa och låginkomsttagare, men det är osannolikt att samma individ samtidigt drar nytta av alla dessa program. Bidragsnivåerna varierar mellan USA:s olika delstater. Tanner och Hughes uppskattar att den högsta aggregerade bidragsnivån uppgår till \$ 49 175 (cirka 344 000 SEK) per individ och år och är tillgänglig i Hawaii; medan cirka \$ 28 800 (cirka 302 000 SEK) per individ och år finns tillgängliga i bidrag i medianstaterna Michigan och Ohio. Denna uppskattning bygger på antaganden om att individerna ifråga tar del av de viktigaste bidragen, men långtifrån alla de 126 bidrag som finns tillgängliga.

Normalt beskattas arbete, men däremot beskattas inte bidrag i USA. USA:s *earned income tax credits* innebär dock vissa skattelättnader som generellt sett gör det något mer lönsamt att arbeta, beroende på individens lönenivå. Dessa skatteincitament introducerades 1996 i en reform som var en överenskommelse mellan den dåvarande republikanska kongressen i samverkan med den demokratiska presidenten Clinton, för att öka incitamenten att gå från bidragsförsörjning till arbete. Tanner och Hughes utvärderar nu hur situationen har utvecklats.

Tanner och Hughes beräknar att bidragsnivåerna i 13 delstater motsvarar löner som överstiger \$15 per timme, och i 34 delstater motsvarar bidragsnivåerna löner som överstiger den federala minimilönen om \$7,25 (cirka 50 SEK) per timme. Tanner och Hughes argumenterar därför att för många bidragstagande individer lönar det sig helt enkelt inte att återgå till arbetsmarknaden eftersom de kan räkna med att tjäna mindre på att arbeta än på att leva på bidrag. Även om detta sannolikt inte är huvudanledningen till det fallande arbetskraftsdeltagandet så har det ändå bidragit till en viss debatt i Washington DC om det existerande bidragssystemet ger goda incitament för arbete och produktion.

¹¹ <http://www.cato.org/publications/white-paper/work-versus-welfare-trade>

Kina

Internationellt samarbete på patentområdet

I juni skrev Europeiska patentkontoret (EPO) ett *Memorandum of Understanding* (MoU) tillsammans med sin kinesiska motsvarighet *State Intellectual Property Office of the P.R.C.* (SIPO). Avtalet syftar till att öka samarbetet inom patentklassificering. SIPO kommer med start från den 1 januari 2014 att dela in uppfinningspatent inom några utvalda teknikområden i enlighet med *Cooperative Patent Classification* (CPC). Detta kommer att föregås av utbildning av EPO. Målet är att uppfinningspatent i alla teknikområden ska klassificeras i enlighet med CPC från den första januari 2016. Patentdokumentation som SIPO registrerar i enlighet med CPC kommer att delas med EPO. CPC är det mest utförliga systemet för patenthandläggning, med mer än 250 000 undergrupper. Det är resultatet av ett harmoniseringsarbete mellan det Europeiska Patentkontoret och dess amerikanska motsvarighet USPTO. Systemet bygger till stor del på det tidigare europeiska klassificeringssystemet (ECLA), som i sin tur var en utveckling av det Internationella patentklassificeringssystemet IPC. CPC används av både amerikanska och europeiska patentkontoret sedan januari 2013.

I ett uttalande i samband med undertecknandet uttryckte EPO:s President Benoît Battistelli att samarbetet dramatiskt kommer öka tillgängligheten av kinesisk patentdokumentation, och kommer tjäna målet att överkomma språkskillnader. Genom att nu även det kinesiska patentkontoret börjar använda CPC bekräftas dess roll som en internationell standard. Antalet kinesiska uppfinningspatent var flest i världen både 2011 och 2012 och vikten av dokumentationsutbyte växer i takt med patentansökningarna. Ett gemensamt system för hantering av patentdokumentation har stora fördelar för inblandade parter i patentansökningsprocessen och är ett av målen som satts upp av IP5, samarbetsorganisationen för de japanska, amerikanska, kinesiska, koreanska och europeiska patentkontoren.

I spåren av denna snabba tillväxt har en debatt om kvaliteten på kinesiska patent förts. En förklaring som förts fram till den bristande kvaliteten är att det i Kinas innovationsstrategi finns kvantitativa mål för hur många patent som ska sökas, och att detta gör att kvantitet prioriteras före kvalitet. Som ett resultat av debatten om värdet på patent är jämförbart mellan länder inkluderar 2013 års utgåva av *INSEAD Global Innovation Index* för första gången kvalitet på innovationsoutput som en variabel. Kinas presterar mycket bra i sin inkomstgrupp, men en 19:e plats i världsrankingen visar att det återstår en del arbete för att nå den absoluta världstoppen.

Diskussionen kring värdet och kvaliteten på kinesiska patent har pågått i ett par år och på senare tid har också kinesiska bedömare från mer officiellt håll uppmärksammat problemet. *China Economic Times* publicerade 5 september 2013 en rapport över de problem- och utvecklingsområden som finns inom nuvarande patentsystem. I artikeln slås fast att Kina kontinuerligt måste uppdatera sitt patentsystem för att klara omställningen till ett innovationsdrivet samhälle. Kina saknar till stora delar den erfarenhet som finns på området i de flesta andra länder och i framtiden blir det nödvändigt att stärka patentansökningssystemet genom bland annat ökade resurser och fler inspektörer. Om landet ska klara omställningen är det viktigt att Kina fortsätter på inslagen väg vad gäller att stärka skyddet för IP-rättigheter. Samarbeten som till exempel det kring CPC kan vara en viktig del i att stärka patentsystemet – inte minst leder detta till en ökad insyn i det kinesiska systemet.

Motgångar inom flygindustrin

Inhemsk design och tillverkning av stora civila flygplan anges som ett av flera prioriterade områden, så kallade teknologiska megaprojekt, i den 15-årsplan för vetenskap och teknik som presenterades år 2006. Sedan dess har Kina satsat stort på utveckling av en egen flygplansindustri för att försöka bryta den dominerande ställning på marknaden för civila flygplan som Airbus och Boeing har idag. På sikt beräknas den kinesiska marknaden för civila flygplan bli störst i världen.

Satsningen på de egenutvecklade flygplanen Comac ARJ21 och Comac C919 har dock drabbats av en lång rad förseningar. Under septembermånad meddelade Comac (Commercial Aircraft Corporation of China), företaget bakom Kinas flygplanssatsning, först förseningar på det mindre ARJ21 och senare även på det större flygplanet C919. C919 är det största flygplanet under utveckling i Kina och är tänkt att kunna konkurrera med Boeing 737 och Airbus A320.

Ursprungligen skulle planet gjort sin första provflygning nästa år men den har skjutits fram till 2015. Det innebär att första leverans tidigast kan ske under 2017 eller 2018. Med den senaste förseningen kommer planet att tas i drift först efter att Boeing och Airbus presenterat uppdaterade versioner av sina konkurrerande modeller. Även om C919 får en lägre prislapp riskerar bränsleeffektivitet och underhållskostnader att göra planet mindre konkurrenskraftigt.

Trots problemen har företaget redan 240 beställningar på ARJ21 och hela 380 beställningar på C919. Beställarna är framförallt inhemska, men även utländska, bolag. Centralregeringen favoriserar inhemsk produktion, något som otvetydigt har en positiv effekt på försäljningen då alla större flygplansköp också måste godkännas av regeringen.

Indien

Immateriella rättigheter får ökad uppmärksamhet

I Indien uppmärksammas alltmer vikten av att företag patenterar sina uppfinningar. Tillväxtanalys har tidigare rapporterat om lanseringen av *IPR Exchange*, ett projekt som initierats av *Federation of Indian Micro, Small and Medium Enterprises* (FISME) med stöd från den brittiska ambassaden i New Delhi, med syftet att möjliggöra för företag att köpa och sälja immateriella rättigheter via en särskild webportal, www.iprexchange.in.

Genom olika statliga program, exempelvis Indiens *National Manufacturing Competitiveness Programme* har betydelsen av immateriella rättigheter för kommersiell verksamhet också kommit att uppmärksammas. Fler och fler entreprenörer har samtidigt börjat registrera sina immateriella rättigheter, bland annat med stöd från så kallade *IP Facilitation Centres*, vilka etablerats av olika industrisammanslutningar i samarbete med *Ministry of Micro, Small and Medium Enterprises*.¹²

Industrisammanslutningen *Confederation of Indian Industry* (CII) är också engagerat i patentfrågor, bland annat genom att arrangera särskilda evenemang, workshops, där den kommersiella vikten av patent samt risken att företag drabbas av patentintrång om de inte skyddar sina immateriella tillgångar på ett fullgott sätt uppmärksammas. Ett exempel på workshop i CII regi är dess tredagarsutbildning i ”Strategic IP Management” som kommer att äga rum i Hyderabad 20 – 22 november och som särskilt riktar sig till läkemedels- och bioteknikindustrin. CII anordnar denna workshop i samarbete med amerikanska patentmyndigheten (*US Patent Office*) och Indiens *Biotechnology Industry Research Assistance Council* (BIRAC).

Vid sidan av ovanstående initiativ är frågan om vad som kan göras för att främja forskning och utveckling och skapandet av nya immateriella rättigheter ett viktigt ämne som upptar mycket engagemang inom enskilda industrisektorer. Som exempel kan nämnas att tankesmedjan *iSpirt* (*Indian Software Product Industry Round Table*) har IPR-frågor som en av sina viktigaste punkter för att stärka konkurrenskraften hos den indiska IT-industrin för mjukvaruutveckling.¹³

iSpirt efterlyser bland annat skatteincitament som ska förmå mjukvaruföretag att vilja investera i forskning och utveckling, trots att detta kostar kapital. När företag sedan får intäkter vill *iSpirt* se reducerade skatter över en viss tid så att företagen kan få igen en del av det kapital som satsats på att utveckla ny IPR. Tankesmedjan vill även införa ett forskningsfinansieringsprogram liknande *SBIRI* (*Small Business Innovation Research Initiative*) som används inom biotekniksektorn (se stycket om livsvetenskaper och hälso- och sjukvård i denna kvartalsrapport för ytterligare detaljer).

iSpirt vill även att den indiska patentlagstiftningen stärks till att även omfatta mjukvara. Idag saknas detta skydd enligt *iSpirt* och pekar särskilt på amerikansk lagstiftning som ett exempel för Indien att ta efter. *iSpirt* efterlyser också ekonomisk hjälp till små företag som vill ansöka om patent utomlands, liksom ekonomisk hjälp för marknadsföring av produkter utomlands.

¹² För ytterligare information om *IP Facilitation Centre for MSME* se t.ex. www.ficci.com/IPR_facilitationbrochure.pdf

¹³ *iSpirt*, ”*Blue Paper: Promotion of investments in R&D / creation of IP*”, tillgänglig på: <http://community.productnation.in/beta/discussion/topics/591595/messages>

Åtgärder för att främja inhemsk elektronik tillverkning

Som tidigare har rapporterats strävar Indien efter att öka den inhemska elektronik-tillverkningen för att på så vis minska sitt beroende och de enorma kostnader som uppstår vid import från utlandet. År 2020 väntas Indien vara tvunget att importera elektronikprodukter till ett värde av USD 300 miljarder (SEK 1950 miljarder) om ingenting görs för att minska beroendet från utlandet. I landets så kallade *National Policy on Electronics 2012* hävdas till och med att risken finns att elektronikimporten överstiger landets oljeimport i framtiden om ingenting görs (se kvartalsrapport 1 2013 för ytterligare information om policyn ifråga).

Det gångna kvartalet har regeringen vidtagit åtgärder för att främja inhemsk elektronik-tillverkning. Bland annat fattade regeringen ett principbeslut om inhemsk chiptillverkning och har diskuterat möjligheten att införa tullar på särskilda elektronikprodukter. Sedan tidigare finns även ett beslut om att elektronikprodukter som säljs på den indiska marknaden måste vara certifierade enligt en särskild process, en process som har uppfattats som ett handelshinder av bland annat organisationer i USA. I september fattade regeringen beslut om att godkänna omfattande ekonomiska subventioner för etableringen av två chiptillverkningsenheter som tillsammans väntas kosta sammanlagt INR 500 miljarder (SEK 65 miljarder). Förhoppningen är att etableringen av dessa enheter också ska locka andra aktörer att etablera verksamhet landet. De två konsortier som getts i uppdrag att genomföra projektet har ombetts inkomma med detaljerade projektplaner för hur tillverkningsenheterna ska byggas. Redan i juli förra året godkände regeringen ekonomiska incitament upp-gående till INR 100 miljarder (SEK 13 miljarder) inom ramen för det så kallade *Modified Special Incentive Package Scheme (M-SIPS)*. Det nu beslutade ekonomiska stödet omfattar direkta utgiftssubventioner, räntefria lån under 10 års tid samt skatteincitament.¹⁴

Vid sidan av insatser för att locka elektronik tillverkare till Indien har regeringen även föreslagit åtgärder som riskerar att ha en negativ inverkan på utländska elektronikföretag som exporterar till Indien. Som exempel kan nämnas regeringens sedan tidigare kända krav på att elektronikprodukter inom 15 olika kategorier, avsedda för den indiska marknaden, följer de av *Bureau of Indian Standards (BIS)* fastställda säkerhetsföreskrifterna. Detta krav gäller både produkter tillverkade i Indien och produkter som importeras. Bärbara datorer, pektdatorer, skrivare, platt-TV och mikrovågsugnar, bland annat, omfattas av kravet som sägs vara motiverat efter flera fall av import av undermåliga och hälsovådliga produkter från framförallt Kina.

Tillverkare måste nu låta testa en viss del av sina produkter vid särskilda testlabbs som drivs i regi av BIS och sedan få ett intyg som visar att produkterna uppfyller indiska säkerhetskrav. Reglerna skulle ha trätt i kraft redan i april men detta ändrades sedan till juli, därefter oktober och nu är januari 2014 satt som startdatum. Tre amerikanska handelsorgan – *Consumer Electronics Association*; *Information Technology Industry Council* och *Telecommunications Industry Association* – har riktat kritik mot kravet som de uppfattar som handelshinder.¹⁵ I sammanhanget kan även nämnas att *US International Trade Commission (USITC)*, på uppdrag av den amerikanska kongressen, inlett en granskning av Indiens

¹⁴ *Business Standard*, "Govt paves way for Rs 50k-cr chip fab projects", tillgänglig på: http://www.business-standard.com/article/economy-policy/govt-paves-way-for-rs-50k-cr-projects-to-set-up-chip-fabs-113091300048_1.html, publicerad 13 september 2013

¹⁵ *Mint*, "Hardware companies get relief till Jan on product certification", tillgänglig på: <http://www.livemint.com/Politics/51DBalCr7ZLvNdApbmMNXL/Hardware-companies-get-relief-till-Jan-on-product-certificat.html>, publicerad 26 september 2013

regelverk för handel, investeringar och industrin (inte begränsad till någon enskild sektor) och effekterna av vad som bedöms vara handelshinder. Resultaten kommer att redovisas i november 2014.¹⁶

Den indiska regeringen rapporteras även överväga att införa importtullar på 17,5 procent för vissa telekomprodukter som används vid trådlös kommunikation för att på så vis minska importen från utlandet och istället främja inhemsk tillverkning. Samtidigt har landet skrivit under världshandelsorganisationen WTO:s så kallade första informations-teknikavtal (ITA-1) vilket avskaffar importtullar för många produkter som används inom telekomsektorn och detta gör att det oklart vilken möjlighet Indien har att *de facto* införa den typ av tullar som nu diskuteras.¹⁷

¹⁶ US International Trade Commission (USITC), pressrelease, tillgänglig på:
http://www.usitc.gov/press_room/news_release/2013/er0829111.htm

¹⁷ Mint, "India plans 17.5% duty on wireless equipment to dissuade imports", tillgänglig på:
<http://www.livemint.com/Politics/194FAhwdes7sATL7ZrXbrK/India-plans-175-duty-on-wireless-equipment-to-dissuade-imp.html>, publicerad 10 oktober 2013

Japan

Var finns entreprenörerna i Japan?

Entreprenörer är avgörande för att ett land ska skapa tillväxt genom innovation. Individens riskvilja och drivkraft krävs för att nya företag ska uppstå och växa. Hur hittar man sådana individer i det riskavvisande och homogena Japan? Innovation i Japan syftar ofta på akademisk forskning och nyttiggörande av densamma, och omfattar inte så ofta företagsklimat och entreprenörskap. Det är dock sällan man ser direkt kommersialisering av akademisk forskning i Japan. Regeringens tillväxtstrategi handlar till stora delar om ATT öka nyttiggörandet, och planerna för HUR det ska gå till är fortfarande på övergripande nivå, till exempel genom satsningar på innovationscentrum, regional utveckling och kluster samt insatser för att öka mångfald och utbyte mellan aktörer (inklusive internationella samarbeten). Är man entreprenöriell och forskare i Japan kan man välja storföretagens resurser framför akademins. Den sammanlagda budgeten för forskning och innovation i företag är mer än dubbelt så stor som den som regeringen satsar. I år har företagen budgeterat totalt 800 miljarder SEK (11 biljoner JPY), en ökning med drygt 5 procent jämfört med föregående år.

Det finns också en värld av små, innovativa företag i Japan, med goda entreprenörer som siktar långt och högt. Innovationskraften kan ses manifesterad i Tokyos rika restaurangflora, men framförallt är det inom informations- och kommunikationsteknologin som snabbväxande företag märks. I en av Tokyos många inkubatorer, Samurai Startup Island, sitter cirka 60 unga företag, alla delfinansierade av inkubatorns grundare Kentaro Sakakibara. Han är entreprenör och efter en framgångsrik *exit* vill han nu hjälpa andra att bygga företag. Samurai Incubator är delägare och Sakakibara sitter i styrelsen för samtliga företag i inkubatorn. De får därmed tillgång till hans erfarenheter och nätverk. Dessutom finns konsulter inom redovisning, juridik och liknande som väljer att finnas på plats och erbjuda gratis tjänster med hopp om framtida betalande kunder. Känslan på inkubatorn liknar den hos många svenska med sina starka färger, kuddar och kaffeautomater. Någon ”inkubatorprocess” presenteras inte. Man stoltserar med noll misslyckanden – alla företag som kommit in på inkubatorn lever kvar eller är uppköpta. Det tyder på att man gallrar bort företag med små chanser att överleva innan de kommer in. Förutom affärsidén trycker man på personligheten – det måste finnas ”samurai spirit” hos ledaren eller teamet. Sakakibara talar obekymrat om riskkapital (det är inga problem att hitta) och internationalisering (Sakakibara har exempelvis goda nätverk i Silicon Valley). Vad som händer om Sakakibara av någon anledning inte finns tillgänglig en dag är dock ovisst – till synes hänger allt på ”mästaren”.

Från regeringen vidtar man flera åtgärder för att öka nyföretagandet, som är en viktig ingrediens i tillväxtstrategin. I Japan utgör antalet nystartade företag 5 procent av det totala antalet företag – en siffra som regeringen vill öka till 10 procent. En konkret åtgärd är kurser för företagare, som kommer att ges på 300 platser i landet med undervisning av såväl bankirer som företagsledare. En kurs på 12 lektioner kommer att kosta knappt 700 SEK (10 000 JPY) och kurser ska ges enbart för kvinnor respektive seniorer vid behov. En annan åtgärd är att underlätta för entreprenörer att göra *exit* från sina företag genom börsintroduktion. Ansvariga *Financial Services Agency* har sett över reglerna, och föreslår att ekonomisk redovisning bara behöver ske två år bakåt i tiden, mot nuvarande fem år. Ett annat förslag är att undanta mindre företag från att genomföra och rapportera intern-

kontroller de första tre åren som publikt bolag. Krav på internkontroller infördes 2008 efter bedrägeriskandaler hos bland annat amerikanska Enron, men har visat sig så dyra och tidskrävande att små företag undviker börsintroduktion på grund av detta.

Jämställdhet på agendan – för tillväxtens skull

I slutet av september i år talade premiärminister Shinzo Abe vid FN:s möten i New York. Han pratade, som förväntat, om att stärka kvinnors roll och rättigheter i samhället. Han poängterade att kvinnor är en viktig del av Japans tillväxtstrategi. FN välkomnade hans initiativ medan andra röster är mer försiktiga. Time magazine påpekar att enbart 7 procent av högre chefer på japanska företag är kvinnor och att förändring behövs i landets kultur – det räcker inte med att premiärministern förespråkar förändring i ett tal.

Efter FN-mötet deltog utrikesminister Fumio Kishida i ett möte med ”Equal futures partnership”, ett USA-initierat multilateralt samarbete som syftar till att öka kvinnors delaktighet inom politik och ekonomi. Japan åtar sig därmed att underlätta för att kombinera arbete och familj för både män och kvinnor, bistå med incitament för företag att placera kvinnor i ledande positioner, främja en god balans mellan arbete och fritid samt att öka andelen kvinnor på ledarpositioner i företag till 30 procent år 2020.

Ambitionen att få in fler kvinnor på arbetsmarknaden motiveras med att kvinnornas kunskap är en resurs som inte utnyttjas till fullo av landet. Dessutom är det nödvändigt då landets totala arbetskraft minskar, till följd av en åldrande befolkning och låg nativitet. Regeringen tror också att med fler kvinnor i arbetslivet kommer nya affärsmöjligheter, då de antas bidra med en annan infallsvinkel till produktutvecklingen. Regeringens mål är att höja andelen kvinnor som jobbar till den högsta i världen. Idag arbetar cirka 60 procent av Japans kvinnor¹⁸ i arbetsför ålder (jämför med Sveriges 72 procent), varav 35 procent av de som arbetar gör det på deltid (cirka 18 procent i Sverige). För att lägga tyngd bakom sina uttalanden utsåg Abe nyligen fyra kvinnor till ”senior vice ministers” (ung. statssekreterare).

Målet ska bland annat uppnås genom att bygga ut barnomsorgen som idag brottas med långa köer. Andra förslag är att börsnoterade företag uppmuntras, oklart hur, att ha minst en kvinnlig medlem i styrelsen. Barnomsorg drivs enbart av offentlig sektor och för att starta ett privat dagis måste man få godkännande från 11 olika departement innan man kan öppna. Brist på dagis och långa väntetider får effekten att kvinnor väljer bort barn eller tvingas sluta arbeta, vilket därmed påverkar antalet födselar. Kulturen och traditionerna spelar naturligtvis också stor roll. Så sent som 2007 refererade Japans hälsominister till kvinnor som ”barnafödande maskiner” och uppmuntrade alla till att ”göra så gott de kunde per skulle”.

Förutom regeringens satsningar börjar även företagen att satsa mer på sina kvinnor som anställda. I en undersökning med 146 företag hade 73 procent infört färre arbetstimmar för att locka fler kvinnor till chefspositioner. Dessutom hade 67 procent av företagen program för att stötta kvinnor som kom tillbaka till arbetet efter mammaledighet (pappaledighet är nästintill obefintligt i Japan). Ett annat exempel är polisen i Nagoya, som infört ett program som erbjuder två kvinnor som kommer tillbaka efter mammaledighet att dela på en tjänst. På så vis behöver de inte jobba lika många nätter eller övertid, och deras kollegor behöver inte täcka för dem. Syftet med programmet är att få in fler kvinnor i det mansdominerade polisyrket.

¹⁸ <http://www.oecd.org/gender/>

Man ser nästan dagligen tidningarna rapportera om initiativ för jämställdhet eller att det skrivs debattartiklar i ämnet. Traditionerna är som sagt starka och bägge könen argumenterar såväl för som emot kvinnor på arbetsmarknaden.

Sydkorea

Avreglering för tillväxt i småföretag – fler lagar ges ”bäst- föredatum”

Regeringen signalerar under kvartalet en rad reformer som innebär regellättnader kring investeringar gjorda av små och medelstora företag (SMF). Detta ska ses som en del av omfattande genomgång av Sydkoreas lagrum där *The Office for Government Policy Coordination* hittills har gått igenom 1845 lagar och justerat 1650 av desamma.

För lagar som omgärdar mindre företags investeringar har *Small and Medium Business Administration* (SMBA) föreslagit att 18 lagar helt ska tas bort under år 2014. Antalet så kallade ”solnedgångslagar” ska också ökas, för att undvika problemet med ackumulerande och ålderstigen lagstiftning. Det innebär att lagarna automatiskt tas bort om inte lagstiftaren uttryckligen förnyar dessa. Regeringen vill ha mer regelbundna genomgångar av lagar och regler baserat på nya, ändrade förutsättningar. Krav på nystartade företag ska lättas och specifikt revideras regler som gäller registrering av SMF som är konsulter. Ändringar sker avseende vad som klassas som ett SMF – en klassning som medför stora skattemässiga och andra fördelar. Tidsfrister med dispens kommer att införas då SMF på grund av sammanslagningar och uppköp i vissa fall kan bli ”för stora” och ramla ur den privilegierade företagskategorin. Vidare kommer dagens förmånliga regler att utökas till nya grupper av SMF, särskilt inom vissa servicesektorer. Ändringarna förväntas underlätta investeringar, sammanslagningar och uppköp för nystartade bolag.

Satsningar ska stärka Sydkoreas innovationsförmåga – tekniköverföring och mentorprogram till småföretagen

I juli meddelade Sydkoreas regering att landets styrning av statligt finansierad forskning och utveckling kommer att revideras till förmån för de mindre och medelstora företagen. Tekniköverföring till de mindre företagen baserad på resultat från nationella forskningsprojekt kommer i framtiden att prioriteras. Undersökningar har visat att mindre än en procent av den totala budgeten för statligt ledd forskning och utveckling har använts för kommersialisering av nyutvecklad teknik.

Det ska även bli möjligt att finansiera kostnader relaterade till teknologiöverföring från de intäkter som staten ackumulerar från immateriella rättigheter. I dagsläget återinvesteras 50 procent av intäkter från immateriella rättigheter i statliga forskningsprogram i forskning och utveckling eller används för forskningsrelaterade subventioner, medan 50 procent går till statskassan. Det har dock inte varit möjligt att använda återinvesterade medel för att säkerställa att tekniköverföring till företag fungerar väl. Men nu ska mer än 10 procent av dessa medel kunna användas till teknologiöverföring och kommersialiseringprocesser.

Vidare har Sydkorea utannonserat att expertis från förstagenerationens entreprenörer ska utnyttjas mer effektivt. Ett nationellt mentorteam skapas bestående av 50 till 60 medlemmar med mer än fem års erfarenhet av att leda riskkapitalbolag. Mentorerna assisterar de mindre och medelstora företagen med affärsexpertis. Regeringen lägger 17 miljarder kronor under 2014 i en riktad satsning på ett ekosystem för riskkapital med avsikt att främja innovativa idéer hos kommersiella företag. Regeringen lägger i retoriken stor vikt vid att överge den tidigare, ”kopierande–applicerande” metodiken för att få snabba resultat inom forskning och utveckling och i stället försöka forma ett land drivet av nytänkande och kreativa idéer.

Danmark

Danmark – konferens om immaterialrätt i Kina¹⁹

Den danska Patent- och varumärkesstyrelsen i samarbete med Dansk industri bjöd in till en konferens om immaterialrätt i Kina den 30 september. Syftet med konferensen var att underlätta för danska företag som vill etablera sig i Kina, och lyfta fram möjligheter och problem som är kopplade till immaterialrätt.

På konferensen fanns experter och företag från såväl Kina och USA som Europa. Gästerna gavs en inblick i de senaste trenderna och tendenserna inom immaterialrätt i Kina eftersom det bland annat har skett en tydlig utveckling inom kinesisk immaterialrätt vilket kan få stor betydelse för danska företag som verkar i Kina. En av de viktigaste förändringarna för danska företag är ändringarna i den kinesiska varumärkeslagen, som träder i kraft 2014. Lagförändringarna innebär bland annat ett stärkt skydd mot varumärkesintrång och en förenkling av ansökningsprocessen.

Konferensen avslutades med tre fullskaliga workshops där både experter, rådgivare och företag fick möjlighet att diskutera erfarenheter av immaterialrätt i Kina. Ett av budskapen som kom fram var att man i stor utsträckning kan se i vilken riktning Kinas immaterialrättslagstiftning rör sig genom att bevaka landets 5-årsplaner och patentstatistik. Detta kan användas av danska företag som vill anpassa sin företagsstrategi till immaterialrättsutvecklingen i Kina.

¹⁹ http://ip-bloggen.dkpto.dk/journal_comments.asp?JournalID=2471, http://ip-bloggen.dkpto.dk/journal_comments.asp?Journalid=2432,
<http://di.dk/Marked/Markeder/Asien/Kina/Pages/FokuspaaIPriKina.aspx>,
http://www.hoganlovells.com/files/Publication/a812c22f-d397-456b-b8d4-cd8c7f5f5bfc/Presentation/PublicationAttachment/2c129caa-c5a4-46e8-a6b1-ce6c67e162fb/China%E2%80%99s_new_Trademark_Law__what_s_in_store_-Sep__2013_.pdf

Tyskland

Singapore och Tyskland skriver viljeförklaring om immaterialrättssamarbete²⁰

I september undertecknade Singapore och Tyskland en viljeförklaring om immaterialrättssamarbete. Viljeförklaringen utgör ett övergripande ramverk under vilket framtida samarbete och samarbete kan ingå. Som en del av samarbetet planerar man att utveckla ett pilotprogram för en *Patent Prosecution Highway* (PPH). Länderna kommer också samarbeta genom expertkonsultationer och komparativa studier rörande patentförfaranden. Vidareutbildning och utveckling av anställda kommer också ske för att förbättra patentprocessen inklusive konfliktlösning.

Samarbetet syftar till att underlätta för företag i och med tid- och kostnadsbesparingar genom mer effektiva patentansökningsprocesser. Samtidigt hoppas man att det ska främja innovation samt teknisk och ekonomisk utveckling i de båda länderna.

Avtalet undertecknades av VD:n för patentverket i Singapore, Tan Yih San och ordföranden för det tyska patentverket, Cornelia Rudloff-Schaffer. Rudloff-Schaffer kommenterade att avtalet är en milstolpe för det bilaterala samarbetet mellan Tyskland och Singapore och att det kommer innebära förbättrade möjligheter för företag att skydda sina innovationer.

Viljeförklaringen är en förlängning av ett tidigare arbete för att stärka handelsrelationerna mellan de två länderna, där den tyska utrikesministern besökte Singapore redan i februari för att förstärka ländernas samarbete. Dessutom undertecknade Singapore ett frihandelsavtal med EU i slutet på 2012, och eftersom Tyskland är Singapores viktigaste handelspartner inom EU är goda relationer inom immaterialrätt särskilt viktiga.

²⁰ <http://www.channelnewsasia.com/news/business/singapore/singapore-and-germany/826116.html>,
http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-805_en.htm

Frankrike

Förstärkt skydd av immaterialrätt vid export²¹

I september förnyades och utökades samarbetet mellan det Nationella institutet för industriell äganderätt (INPI) och den Franska byrån för internationell affärsutveckling (UBIFRANCE). Samarbetet ska främja små och medelstora företags internationalisering genom att stärka deras immaterialrättsliga skydd. Man hoppas också att samstämmigheten inom det statliga systemet och effektiviteten ska öka tack vare programmet.

De två statliga organisationerna har kommit överens om ett gemensamt handlingsprogram för utbildning och stöd inom immaterialrätt. Inom programmet sammankopplas immaterialrättsfrågor med expanderingsfrågor till utländska marknader för att minska risken för att företag misslyckas på grund av bristande immaterialrättsliga åtgärder. Små och medelstora företag med stor exportpotential kommer bland annat erbjudas översyn av deras immateriella och industriella rättigheter som en förberedelse för ett företags internationalisering.

Projektet har en budget på sammanlagt en halv miljon euro (vilket ungefärligen motsvarar 4,4 miljoner kronor) fram till 2015. Runt 250 företag inom olika sektorer förväntas dra nytta av programmet.

Samarbetet är en del av den nationella handlingsplanen för tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning från december 2012. I handlingsplanen beskrivs åtta stycken tillväxtstimulerande projekt med totalt 35 specifika åtgärder, såsom en skattereduktion för ökad konkurrenskraft, vilka har i syfte att stärka den franska ekonomin.

²¹http://www.inpi.fr/fr/l-inpi/actualites/actualites/article/protection-de-la-propriete-intellectuelle-a-l-export-partenariat-renforce-ubifrance-inpi-532.html?tx_ttnews%5BbackPid%5D=2565&cHash=d9ac658c1c,
http://www.inpi.fr/fileadmin/mediatheque/pdf/Presse/CP_INPI_-_UNIFRANCE.pdf,
<http://www.chefdentreprise.com/Breves/Propriete-intellectuelle-un-programme-pour-vous-accompagner-a-l-export-54181.html>,
<http://www.economie.gouv.fr/ma-competitivite/pacte-national-croissance-competitivite-emploi>

Storbritannien

Police Intellectual Property Crime Unit gör sitt första tillslag²²

I september grundade *Intellectual Property Office* en brottsbekämpande enhet, *Police Intellectual Property Crime Unit* (PIPCU), för att tackla problemet med illegala nedladdningar och piratkopierade DVD:s. *Department for Business, Innovation and Skills* är ytterst ansvarig för enheten som drivs av Londonpolisen och finansieras med 26,5 miljoner kronor (2,56 miljoner pund) under två år. Den nya enheten består av 19 anställda, bland annat kriminalpolis, analytiker och forskare från Londonpolisens ekobrottsavdelning.

PIPCU kommer att samarbeta med inhemska och internationella partners från både statligt och privat håll i syfte att bygga en samstämmig policy för immaterialrättsbrott. Enhetens huvudsakliga strategi är att utreda allvarliga brott, beslagta kriminella tillgångar och åtala kriminella, men man kommer även arbeta handgripligen för att stoppa onlineplattformar för olaglig fildelning. Enheten kommer dessutom arbeta för att försöka förändra internetbeteenden hos hemsidaägare, internetleverantörer och konsumenter genom utbildning och förebyggande arbete för att de mer aktivt ska arbeta emot fildelning och kopiering samt sluta att själva dela filer.

En talesperson vid Londonpolisen kommenterar att den nya brottsenheten är ett tydligt ställningstagande mot organiserad brottslighet. Runt sju miljoner briter besöker sidor med olagligt innehåll varje år. Globalt beräknas olagligt nedladdad musik, film och mjukvara kosta industrin runt 51 miljarder pund, en siffra som förväntas tredubblas fram till 2015.

PIPCU gjorde sin första arrest i en gryningsråd dagen efter att enheten startats. Två män arresterade och piratkopierade DVD:s till ett värde av lite drygt 400 000 kronor beslagtogs. Männerna misstänks ha importerat kopierade DVD-boxar för att sälja dem vidare som originalprodukter över internet.

²²<http://www.theguardian.com/law/2013/sep/13/police-intellectual-property-crime-unit-first-arrests>,
<http://www.cityoflondon.police.uk/CityPolice/Departments/ECD/PIPCU/090913.htm#sthash.wm9M19sH.dpuf>,
<http://www.cityoflondon.police.uk/CityPolice/Departments/ECD/PIPCU/PIPCUNews/130913-pipculaunch.html>